

Samlare inom området gamla lastbilsprylar märks för det mesta inte.

Ingen veteranlastbil står parkerad på garageuppfarten. Det är först när man äntrar den lokal som tilldelats intresset som man kan konstatera att det är en samlare man har kommit hem till. Leif Gustafzon i Alingsås är en av dessa som genom åren sparat ihop till en ansevärd mängd material.

Av **Bo Norvinge** (text & foto)

Utänför lägenheten i Alingsås tar Leffe Gustafzon emot. Leffe känner de flesta i branschen. Han är född och uppväxt i Södertälje och har en diger bakgrund som mekaniker, verkmästare, verkstadschef och servicechef på flera olika lastbilsverkstäder runt om i landet.

Detta tillsammans med en kortare tid som åkare gör det lätt att förstå varför Leffe samlar på det mesta som har med lastbilar att göra. Klassiska Lastbilar utsände blir visad vägen upp till lyan som delas med frun Inga. Genom lägenheten fram till arbetsrummet kan ett vant öga snart notera att även den kantas av vissa lastbilsinslag, men det är i arbetsrummet det mesta återfinns.

Från åkarläkt

Rummet utstrålar ordning och reda. Bokhyllor och skåp är fulla med pärmar och tidskriftsamlare i prydliga rader noggrant sorterade för att Leif snabbt och lätt ska kunna hitta den litteratur som söks.

Det första Leffe visar är en något slitet folder med en broschyr från

SAMLARE MED ERFARENHET

Scania-Vabis 50-årsjubileum. Den fick han som sexåring av sin farfar som var åkare, en skrift vilken blev startskottet på samlandet.

– Redan när jag fick häftet saknades färgbilderna då de rivits ur och hängts upp på farfars åkeri men jag har skaffat några kompletta jubileumshäften därefter, berättar Leffe på sin breda Stockholmsdialekt.

Rensat i samlingen

– Jag minns också att jag undrade om jag skulle få uppleva Scanians 100-årsjubileum.

Leffes farfar överlät på ålders höst åkeriverksamheten till sin son. – Det går ju bra för grabben, sa dom på byn. Då köpte farfar fyra lastbilar, en bandlastare och en hjullastare och startade igen då han bodde på ålderdomshemmet, berättar Leffe.

Det gick ett halvår till ett år innan Leffes far övertog även dessa omkring 1955.

Det syns inte så många lastbilsmodeller i lägenheten som man kanske kan förvänta sig. Det som finns är en välbyggd Regentmodell vilken var en present från en god vän, en pappersmodell av en F12 brandbil och en modell från Scania i Brasiliens 50-årsjubileum som inte har packats upp.

– Jag har haft en del modeller men dessa har mina barn och barnbarn fått leka med och för ett tag sedan sålde jag några modeller som bara dammade och tog plats, erkänner Leffe.

Andra områden som rationaliserats bort ur samlingen är nyckelringar.

– En arbetskamrat på Scania-Bilar ▶

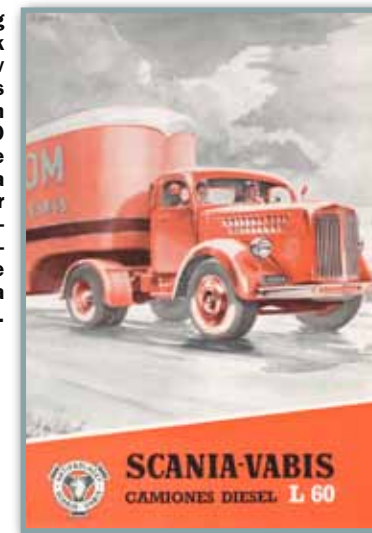

En Volvo Rundnos i en exotisk omgivning med ökensand och kameler. 120-serien med bensinmotor tillverkades mellan 1940 och 1949 och exporten var ytterst marginell.

USA-Ford från 1948 med modellerna F7 och F8. Till Sverige kom bara modellerna upp till F6. F-modellerna fick en ny front 1951.

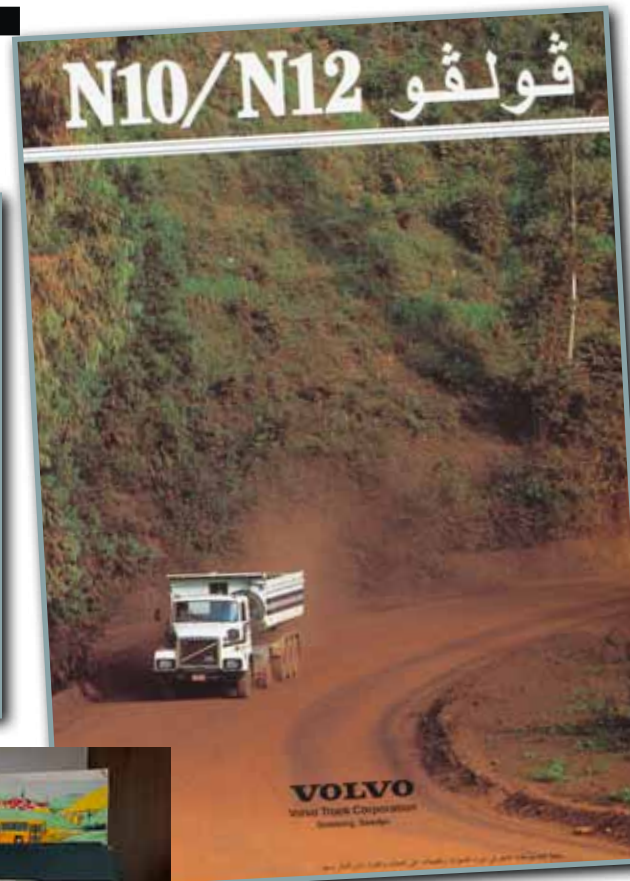
En tidig spansk upplaga av Scania-Vabis L60 som kom 1950 och hade samma D622-motor och fyrväxlade osynkroniserade växellåda som L20.

I bokhyllorna har några ytor lämnats till lastbilsmodeller, emblem och annan unik kuriosas.

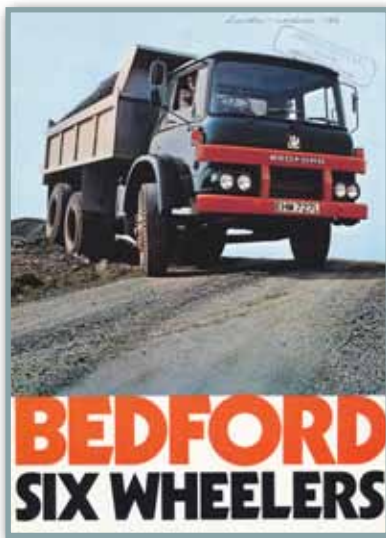
Xfildghd öggshdg dgsöodgs dgoi dodshf pds dpothsf fäidf dåo-dids åoidsgy dsgaoigå gio-åyg åidgyädgo iyaoodyädigå-logyái

Volvo N10/12 på franska och arabiska tryckt 1987. Araberna läser baklänges så broschyren utformades så att den kan läsas från två håll.

Mercedes-Benz normalbyggda L911 och frambyggda LP911 tillverkades från 1963 fram till 1969 och användes till många olika arbetsuppgifter.

Bedford KM boggi för tuffa körningar. Dubbla stötångare och strålkastare var för ökad säkerhet men gav också modellen kraftfullare look.

Ford FK tillverkades i Tyskland och modellerna hette G350, 600 och 700.

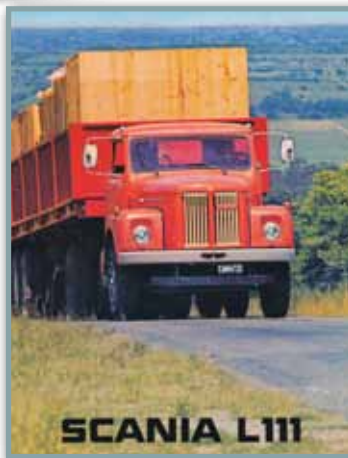
De hade V6 tvåtaktsdiesel men hytten var gemensam med engelska Ford K och Thames Trader.

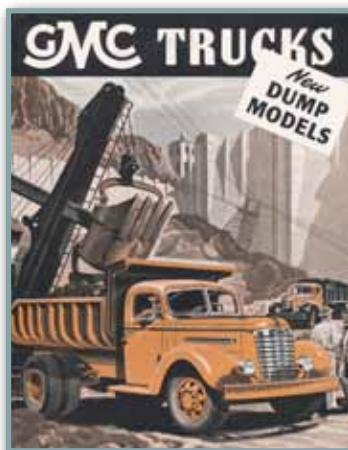
Volvo CH230 togs fram den begränsade fordonsbredden i Schweiz. Med F7:ans hytt och 12-litersmotorn fick man fram en ersättare för F12 som var för bred.

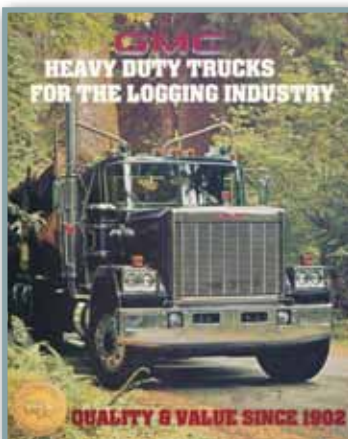
Allt material är noggrant sorterat och Leif vet precis vad han har och var det finns.

L111 för Sydamerika. Motorerna tillverkades i Brasilien och växellådorna i Argentina. Det fanns även L100 och 101 med sugmotor och femväxlad låda.

GMC Trucks presenterade 1948 en ny dumper. Illustratören har satt en GMC verksam i dagbrytning vilket är rätt miljö för modellen.

GMC General är en modell som många känner igen. Broschyren är från 1981 och visar Generalens förträfflighet inom skogstransporter.

1960 års Ford T700 till T950 med bensin-V8 och tandemdriven boggi. Modellen förändrades en hel del i fronten till 1961 års modeller.

i Helsingborg som samlar på nyckelringar och emblem fick allihop. Leffe visar också upp flertalet gamla fotografier från Scania-Vabis. – Jag har räddat en del från Scania som annars skulle ha kastats bort. En nyanställd skulle städa och en hel del gamla svartvita fotografier hann kastas.

Broschyren roligast

Det som ligger Leif varmast om hjärtat är helt klart broschyrerna. I hyllorna handlar det mycket om Scania och då troligen alla modeller från 1944 och framåt.

– Efter 141:orna är det inte lika roligt längre. Även Volvobroschyren finns det gott om och när det gäller de båda svenska fabriken har Leffe ett stort antal ovanligare utgåvor från exportmarknaderna.

Leffe är noggrann och kollar alltid trycknummer på broschyrerna. Det kan finnas flera som till synes kan vara likadana men som i innehåll skiljer på bilder och specifikationer.

– Det finns många varianter på Mercedesbroschyren och även Scania 4-serien har många reviderade upplagor med flera ändringar.

I samlingarna finns broschyrer på många olika fabrikat från hela världen och även påbyggnader och hytter.

– Jag har alltid gillat amerikanska Ford från 46 då jag var liten till 90-talet då Ford slutade med tunga lastbilar.

Det kan också nämnas att alla nummer av Scantias tidning MIL och Volvos tidning På Väg finns bevarade i hyllorna.

Leffe säljer inget utan byter mest med andra samlare. Vid några tillfällen har han fått erbjudande om att ta över andras samlingar och ibland dyker det upp något intressant på Tradera. En hel del kommer från kontakter på Scania där de tidigare bytte broschyrer med konkurrenter men som med jämna mellanrum rensas ut.

Erfarenhet finns

Arbetslivserfarenheten kan räknas tillbaka från 1959 då Leffe började på Scania-Vabis Industriskola i Södertälje. Före värnplikten blev det en tid på gamla labbet, i Scaniamun Xa, där Leffe minns att de byggde prototypen till LB76, den som finns på omslaget till första LB76-broschyren.

Emblem, skyltar, medaljer, askkoppar och annan reklam trängs på de ytor som inte håller pärmar och tidskriftssamlare.

XXXXX XX XXXX X XXX XXXXXX XX
XXXX XXXXX XXXXXX XX XX XXX X
XXXXXX XXXXX XXX XXXXXX XXX XXX
XXXXX XXX XXXXX XX XX XX XXXX XXX

– Jag höll där på en del med slutliga utförandet av Myrsloken och den fyrehjulsdrivna LF55 som gjordes i ett enda exemplar. Den blev senare LF56 då motorn byttes till en D8, minns Leffe och berättar vidare om när Engman lämnade tillbaka sin LS85 rakätta och fick en LS75 Super.

– Efter lumpen körde jag lite åt farsan och när han skulle lägga av tog jag över en Scania-Vabis L56 anläggningsbil som snart byttes till en L76. Men jag ledsnade snart. De goda tiderna för schaktbilarna i Stockholmstrakten var förbi och det blev inga pengar på detta, berättar Leffe.

Inte komplett

Istället övergick han till mekanikerjobb på Scania-Bilar i Stockholm, marin- & industrimotorer på sommaren och lastbilar på vintern. Vidare till Bil AB Ove Olofsson i Handen men 1975 var Leffe tillbaka

på labbet i Södertälje, nu som tekniker på avdelningen för fältprov-bilarna där man höll på med LBT86, LK111 och LK140 samt att ta fram 2-serien.

Därefter en tid hos Börjessons i Alingsås som verkställare och sedan Bilcentrum Kristianstad, Wahlstedts Bil i Motala, Skoglöfs Bil i Kristinehamn och Arvika.

Leffe flyttade till Kristianstad och höll sig i södra delen från 1997 till sin pension från Scania-Bilar Syd 2009 då han flyttade tillbaka till Alingsås 2010.

Idag njuter Leffe av ledigheten och kan umgås med familjen och ägna tid till att fördjupa sig i samlingen. Han har gjort en hel del sammanställningar på modeller och motorer från 1932 och framåt samt omräkningstabeller.

Men en sak är säker, hela tiden håller Leffe Gustafzon ögonen öppna efter nya objekt som kan platsa i hans samling. □